

Prosjekt rapport for Øya barnehager

Krinkelkroken og Sekskanten barnehage

Trondheim kommune

Søknad om Sertifisering til Grønt Flagg høsten 2012

Bakgrunn:

Etter at vi har arbeidet systematisk med kildesortering på Øya barnehager siden januar 2012 ønsker vi å beskrive hvordan vi har arbeidet med temaet hos oss. Under følger beskrivelser fra de ulike avdelingene som til sammen skal utgjøre dokumentasjon på arbeidet vi har utført i perioden.

Målet med rapporten er i tillegg å søke om Sertifisering til Grønt Flagg i løpet av høsten 2012.

Prosjektrapport:

For å forstå prosjektet bedre, viser vi til Aktivitetsplanen vår som vi utarbeidet i forbindelse med registreringen.

Alle 10 avdelingene har jobbet systematisk med dette siden januar. Vi startet med informasjon fra Miljørådet på et personalmøte. Alle avdelingene fikk nye bokser til å kildesortere i. Vi kontaktet renholdsverket og fikk klistremerker til boksene. Målet var at disse skulle ha gjenkjennelsesverdi for barna. Erfaringen vi sitter igjen med fram til nå er at det naturlig nok foregår ulikt arbeid med kildesortering på småbarn og storbarnsavdeling.

Allikevel ser vi at det arbeides med et holdnings- skapende arbeid på barnehagen, som vi opplever "virker" uavhengig av barnas alder. I dette prosjektet har vi også fokus på at alle må ikke lære at med en gang og at vi ser temaet kildesortering som en læreprosess som starter ved ett år og fortsetter også etter årene i barnehagen og videre inn i skole og voksenliv.

Beskrivelse av prosjektet på de ulike avdelingene

Småbarnsavdelingene:

- *"Vi hadde samlingsstunder hvor vi sammen med barna klistret vi på søppeldunkene og utenpå skapdører. Vi snakket om de ulike fargene på skiltene og hva de betydde. Vi lånte bøker på biblioteket om søppelsortering og leste mye i de. I hverdagen var det barna som skylte og kastet yoghurtbeger, papir og annen rask i de ulike sorteringseskene. De hverdagslige aktivitetene rundt søppelsortering varte helt til barna begynte på storbarnsavdeling. Vi opplevde at dette var lærerrikt og spennende. Barna fikk erfaring med farger, symboler, finne forskjell på de ulike materialene som papp, plastikk, glass og annen søppel. Samt å delta i de daglige rutinene som rydding og vasking i større grad enn tidligere. Vi vil bemerke at dette var mest interessant og givende for de største barna".*
- *"På Kjegla har vi lagt vekt på å ha voksne som er bevist sin forhold til kildesortering, vann og strømbruk. Slå av lysene når vi er ute av avdelingen, regulere varmen etter behov, ikke sette på oppvaskmaskinen får den er full etc..Barna skal ta del i kildesorteringen av søppel på avdelingen. Vi har gått til innkjøp av bokser med klistermerker som skiller mellom papp, rest og plast avfall. Glass blir satt for seg selv i et skap. Toåringene er med på å legge søppel i de rette boksene. Ettåringene har full anledning til å åpne boksene for å se hvilken type søppel som ligger på de ulike plassene. Barna er også med på å kaste søppel i de store containerne på riktig sted. Glassavfall blir levert på ved egen container utenfor barnehagens område. Dette får barna ta del i. Vi hadde også som mål for barnehageåret at barna skulle vaske yoghurt begrene og kaste dem i plast avfallet, dette har ikke blitt gjort men skal fra nå av gjøres med barna en gang i måneden.*

Kjegla er en småbarnsavdeling med barn i alderen 0-3 år. Det har vært vanskelig med noen store prosjekter innen miljøvern, men vi håper at enkle samtaler mens vi kaster søppelet skal gjøre barna til fremtidige miljøbevisste individer.

Vi har og så et mål om å kunne lage en liten dramatisering i forhold til kildesortering. Dette er enda i planleggingsfasen".

- *Kildesortering, merka søppeldunker på plass under vasken på kjøkkenet.*

Slår av lys når vi ikke oppholder oss i rommene.

Setter på oppvaskmaskin når den er full.

Fyller opp tørkeskapet før det blir satt på. Og slår av når sistevakta er ferdig på jobb.

Tiltak sammen med ungene:

Oppfordrer de største ungene til å kaste søppel selv, og vise de rett dunk til rett avfall.

De får også bli med når vi skal kaste søppel ute”.

- *”På Gul sorterer vi plast, papir og restavfall. Barna (de eldste) er med på å skylle yoghurtbeger, før de kaster disse i riktig beholder. Resten gjør vi voksne, også i forhold til glass og evt. farlig avfall /spesialavfall...”*
- *”På Rød har vi merket hvilket søppel som skal kastes hvor. Klistremerker på skapdørene og merket søppelboksene inni skapet. Barn som kaster søppel blir lært opp til å kaste søppelet i riktig boks ved å se på merkene.”*

Storbarnsavdelingene:

- *"Vi har sørget for skylling og bretteing av melkekartonger. Barna oppmuntres til å skylle yoghurtboksene sine og legge dem i plastdunken, evt. på vasken sånn at vi kan samle dem inn. Papp og papir samles og vi tar gjerne med ett eller to barn og snakker om hva som skal hvor i søpla. Vi har innført laminert beskjed/oppmøteliste, framfor et nytt papir for hver dag (dette er fremdeles på prøvestadiet). Vi har snakket om, men ikke innført laminering av "Dagen i dag"-skriv, dette skjer dersom oppmøtelista fungerer godt.*

Både barn og voksne virker mer innstilt på å følge opp at søppel havner på rett plass".

- *"Vi har hatt ordensmenn på avdelingen. De har fått vært med og kildesortere. Det som fungerer best inne til oss ellers er vel papp og papir for barna. Vi har lest fra miljøskolen "Fuglen som forsvant". Vi har også planlagt å besøke forbrenningsanlegget etter hvert"*
- *"Vi startet med å ha samling med barna der tema var kildesortering og hvordan vi kildesorterer og hva som kan resirkuleres av plast og diverse. Johan tegnet opp gjenvinningsstasjonen på Heimdal og viste søppelforebrenningen. Barna ble vist hvor papir skulle legges, restavfall og plast.*

Vi innførte også ordensbarn, som hadde ansvar for dekking av bord, rydding og skylling av plastbeger. De ble også med utenfor barnehagen og kastet søppel.

Vi dro også til gjenvinningsstasjonen på Heimdal på et studiebesøk".

- *"Vi har lagt vekt på sortering av søppel i det daglige arbeidet. Barna er med på dette ved at de har oppgaven som ordensvakt hver sin dag og får da et spesielt ansvar for å sortere søppel. Barna er også med på å skylle melkekartonger og yoghurtbeger. Vi snakker også om hva det er og hvorfor vi gjør det. Vi har også brukt bilder av barna i forbindelse med dette hvor vi ser på og snakker med barna hva det er vi gjør. Vi har bestilt materiell om emnet sortering, gjenvinning, nedbryting".*

Vedlegg til Søknad om registrering

Miljøhandlingsplan for 2013

Øya barnehager

Kort beskrivelse av enheten

Øya barnehager har 132 plasser med 10 avdelinger fordelt på to hus. Barnehagene ligger i nær tilknytning til hverandre og har felles leder. Sekskanten barnehage har eksistert i 40 år, Krinkelkroken ble nybygg i 2000, og het tidligere Vinkelen barnehage. Barnehagene ligger på Øya, ved St. Olavs Hospital. Vi har umiddelbar nærhet til ulike friområder, parker og idrettsanlegg. Det er stort ute område på Øya barnehager.

Periodens tema

Kompostering av matavfall (varmkompost)

Beskrivelse

Matrester skal sorteres i egen beholder inne på hver avdeling. Disse tømmes jevnlig i komposten. Vi skal skaffe to komposter; en til hver barnehage. Vi skal lage en plan for hvordan komposteringen skal gjennomføres. Noen ansatte må på kurs for å lære opp resten av personalgruppa.

Tidligere miljøprosjekter

Øya barnehager har jobbet med kildesortering på barnehagen siden januar 2011 og skal sertifiseres på dette området høsten 2012. Høsten 2011 hadde personalet planleggingsdag om Grønt Flagg og Grønn barneby, samt vært på ReMida senteret i Trondheim for kursing i gjenbruk av verdiløst materiale. Noen barnegrupper har allerede hatt prosjekt der.

Videre planer

Dersom komposteringsprosjektet blir vellykket, ser vi for oss å bruke kompostjorden inn i et nytt temaområde neste periode som omhandler naturens kretsløp og kanskje skolehage etter hvert.

Organisering av prosjektet

Det er etablert et Miljøråd som består av følgende personer:

- Trine Nevermo (enhetsleder)
- Mona Selnes (ansatt Sekskanten)
- Kent Idar Groven (ansatt krinkelkroken)
- Anniken Skår (ansatt Sekskanten)

Disse vil ha hovedansvar for søknader og handlingsplaner.

Mål og delmål

Målet er å benytte periodens tema til å øke bevisstheten om hvordan riktig adferd kan påvirke i viktige miljøspørsmål. Det er nødvendig å forstå at avfall kan bli brukt om igjen og bli til noe annet/gå over til noe annet. Vi ønsker å la barna få kunnskap og kompetanse på dette og at de igjennom praksis får erfaring med at avfall gjenvinnes til jord som kan brukes om igjen. Mål og delmål skal inn i lederavtalen for 2012.

Delmålene for prosjektet er:

- Lære om kompostering (hvordan komposterer man?)
- Bli kjent med begrepet "Gjest i naturen" - hva betyr dette for oss?
- Vite hvordan matavfall brukes til å lage jord

Samarbeidspartnere

Grønn Barneby i Trondheim kommune

Ressurser

Vi har allerede avfallsystem som fungerer godt. På hver avdeling har vi oppgradert sorteringsbokser. Det vil bli installert avfallsbøtter med lokk på hver avdeling. Miljørådet bestiller kompostbinger.

Aktivitetsplan for perioden januar – juni 2013

Aktivitet	Beskrivelse	Start	Ferdig	Deltakere	Ansvarlig	Kommentar	Evaluering (fyll ut ifm rapport)
1.	Informasjonsmøte på planleggingsdag 12.10: Gjennomgang prosjektrapport og informasjon om sertifisering 1.november	uke 41	Uke 41	Miljørådet	Miljørådet		
2.	Lage aktivitetsplan	Uke 2	Uke 2	Miljørådet	Miljørådet		
3.	Informasjon om Grønt Flagg prosjektet til ansatte og foreldre. Kjøre inn avfallsbøtter med lokk	Uke 3 -5	Uke 8	Miljørådet Alle Enhetsleder	Miljørådet Enhetsleder	Skriftlig info til foreldrene Samt info i Brukerrådsmøte	
4.	Temauke: Kursing av ansatte på kompostering	uke 3-10	uke 12	Alle avdelinger	Miljørådet og alle	Støtte og ideer: Grønt Flagg/ Grønn barneby sine sider	
5.	Temauker: Kompostering i praksis Holdningsarbeid	uke 12-15	uke 15	Storbarns-avdelingene	Avdelingene	:	
6.	Temauke: Avfall i hverdagen- Holdningsarbeid Tur i nærmiljøet for å samle inn søppel	uke 21	Uke 21	Alle avdelingene	Miljørådet og alle avdelingene	Støtte og ideer: Grønt Flagg/ Grønn barneby sine sider	
7.	Rusken-aksjon i nærmiljøet med foreldre (DUGNAD) Søppelinsamling	Uke 18	Uke 23	Storbarn	Miljørådet		

8.	Rusken-aksjon i nærmiljøet med foreldre (DUGNAD) Søppelinnsamling	Uke 19	Uke 19	Barn og foreldre ettermiddag	Miljørådet	Type avfall, kildesortering ,mengder etc.	
9.	Utarbeide Søknad om sertifisering	Uke 22	Uke 24	Miljørådet	Miljørådet		